

Politieke schade is groot

Het vuistdikke rapport van de Dexia-commissie zal snel op de stapel oud papier van het parlement belanden, want nergens wordt duidelijk gemaakt hoe het zo verkeerd is kunnen lopen met Dexia. De politieke schade is echter groot.

Anno 2008 waren Pierre Mariani, Jean-Luc Dehaene, Christine Lagarde, Yves Leterme en Didier Reynders de redders van Dexia. Anno 2012 zijn Dehaene, Leterme en Reynders de gebeten honden. © REUTERS

WIM VAN DE VELDEN

Hoe is het toch zo verkeerd kunnen lopen dat Dexia nu het dossier is geworden waarmee de welvaart van alle Belgen op het spel staat? Dat is en blijft de vraag, want in het weliswaar vuistdikke - eindrapport van de Dexia-commissie is het tevergeefs speuren naar een antwoord.

Het was te voorspellen dat de Dexia-commissie de mist in zou gaan. Iedereen dekte iedereen af, want zowat alle traditionele partijen hebben historische lijnen naar Dexia lopen. Er zaten niet alleen politici in als bestuurders, de referentieaandeelhouders waren de christelijke arbeidersbeweging ACW, de Gemeentelijke Holding en het rode bastion Ethias. En toen het Dexia-schip aan het zwalpen ging, moesten premiers, vicepremiers, de gouverneur van de Nationale Bank en de toezichthouder - die al evenzeer een politiek rugnummer dragen - de boel redden.

De politici klopten zich op de borst als koene 'redders van de banken', maar uiteindelijk bleken ze al te lichtzinnig de risico's te hebben afgewenteld op de belastingbetaler. Dat is stilaan doorgedrongen in brede lagen van de bevolking. Dat de politici elkaar in de Dexia-commissie hebben willen sparen, in de hoop zo de schade te beperken, heeft dan

KORT

De Dexia-commissie heeft een muis gebaad.

Alle politieke partijen waren wel ergens betrokken partij in het Dexia-dossier en hielden elkaar een hand boven het hoofd.

De paradox is dat het ontzien van elkaar, om de politieke schade te beperken, een omgekeerd effect heeft gehad.

Vooraf voor de christelijke zuil is het Dexia-debacle een pijnlijk verhaal geworden. Jean-Luc Dehaene en Yves Leterme zijn van hun voetstuk gevallen.

ook het omgekeerde effect gehad. Vanuit de parlementaire commissie zelf worden de gewezen Dexia-topmensen, Axel Miller en Pierre Richard, met de vinger gewezen, omdat zij Dexia hebben opgepimpt tot een onverantwoord hefboomfonds. Maar hebben al die politieke bestuurders en parapolitieke aandeelhouders dat dan niet gezien, of hebben ze het niet willen zien?

De paradox is misschien wel dat vooral zij

Iedereen dekte iedereen af, want zowat alle traditionele partijen hebben historische lijnen lopen naar Dexia.

die uit beeld wilden blijven, beschouwd worden als de grote verantwoordelijken voor het Dexia-debacle. Jean-Luc Dehaene (CD&V) kwam flink tegen zijn zin naar de commissie, zijn partijgenoot Yves Leterme kwam al helemaal niet. Ze beseften dat er voor hen geen goede kant aan was. Leterme is dan ook, samen met Didier Reynders (MR), de eerste politiek verantwoordelijke voor het lichtzinnig toekennen van Belgische waarborgen, terwijl Dehaene als voorzitter van de raad van bestuur van Dexia er zich nooit op heeft laten betrappen de Belgische belangen in het Dexia-dossier te hebben verdedigd.

Toen het begon te dagen dat er een Dexia-commissie zou worden opgericht, en het nog niet helemaal uitgesloten was dat het een onderzoekscommissie zou worden, heeft Leterme - die toen nog vanuit de Wetstraat 16 de lopende zaken waarnam - binnenskamers bij CD&V zowat iedereen

verrot gescholden. Hij nam het niet dat zijn 'vrienden' toelieten dat na de val van zijn regering over Fortis, nu ook het Dexia-dossier zijn naam zou besmeuren. Maar Leterme vergiste zich te denken dat het afblokken van de Dexia-commissie hem buiten schot zou houden. Het Dexia-debacle heeft Dehaene en Leterme - allebei in de nadagen van hun politieke carrière - helemaal van hun voetstuk doen vallen.

Pijnlijk verhaal

Dexia is overigens voor de hele christelijke zuil een pijnlijk verhaal geworden. Want als er tussen de regels toch iets te lezen valt in het Dexia-rapport, dan is het wel dat de christelijke arbeidersbeweging ACW als referentieaandeelhouder van Dexia geleid werd door hebzucht. Daardoor is ze medeverantwoordelijk voor het fiasco van Dexia, waarvoor de belastingbetaler dreigt op te draaien. Vandaar ook dat het voor die belastingbetaler zo waakroepend is dat het ACW nog 'extralegale' staatsgaranties heeft gekregen voor de in aandelen Dexia belegde centen van zijn coöperanten. Bovendien haalt het ACW via de sluipweg van historische winstbewijzen nog geld uit de voor 4 miljard euro - andermaal belastinggeld - genationaliseerde Dexia Bank België, inmiddels omgedoopt tot Belfius.

Open VLD maakt het CD&V lastig in Kamer

Open VLD heeft het zijn coalitiepartner CD&V gisteren in de Kamer lastig gemaakt door erop aan te dringen dat het ACW zijn Belfius-winstbewijzen zou schenken aan de federale staat.

BERT BROENS

De oproep kwam van Kamerlid Luk Van Biesen tijdens het plenaire debat in de Kamer over het eindrapport van de Dexia-commissie. Van Biesen maakte ook deel uit van die commissie. Zijn pleidooi is opvallend omdat het tot nu toe enkel de oppositie was die kritiek leverde op de Belfius-winstbewijzen van het ACW, de christelijke werknemersbeweging en een vleugel van CD&V.

'Ik roep het ACW op in de volgende dagen naar de notaris te stappen en de winstbewijzen te schenken aan de Belgische staat', zei Van Biesen. 'Ik vraag het ACW zijn verantwoordelijkheid te nemen en te beseffen wat de Belgische staat allemaal gedaan heeft', zei hij verwijzend naar de redding van de vroegere Dexia Bank vorig najaar voor 4 miljard euro.

De winstbewijzen liggen onder vuur omdat het ACW via zijn financieel vehikel Arco een belangrijke aandeelhouder is van de groep Dexia. De oppositie schoot tijdens het debat met scherp op de winstbewijzen. Vooral de N-VA haalde fors uit. 'Zelfbediening van de ergste soort', sneerde N-VA'er Peter Dedecqer. 'Je kan je afvragen wat het ergste is: politici in de raden van bestuur of ACW'ers in de regering'.

Het debat, dat vandaag moet uitmonden in een stemming, leverde voor het overige weinig verrassingen op: het bleef zoals in de commissie zelf een spel van meerderheid tegen oppositie. Al noemde Van Biesen het werk van de Dexia-commissie wel 'een dieptepunt qua commissiewerking in de Kamer'. De Franstalige meerderheidspartijen waren unisono lovend over het geleverde werk.

Minister van Financiën Steven Vanackere (CD&V), die het debat de hele tijd stil volgde, ging niet in op de winstbewijzenkwestie. Hij zei aan het einde wel dat met het verslag van de Dexia-commissie 'de bladzijde niet is omgedraaid'. Zelf wil hij de aanbevelingen alvast grondig bestuderen, maar ook op Europees niveau helpen om steun te zoeken voor die aanbevelingen die de Belgische grenzen overstijgen. Tegelijk is echter volgens hem ook in de banksector een mentaliteitswijziging nodig. Het is immers noodzakelijk dat ook de sector zelf 'integer wordt en is'. Iets wat niet enkel mag voortvloeien uit opgelegde regels vanuit de regering of het parlement.